

Hin myrki og „tragiski“ skuggin aftan fyrri Hitlers sigursgongd.

Hitler hefur aftur gjort eitt kubbíð. Hetta var stórsti bitin, hann hefur svölgt.

Eitt heilt ríkið verður inn-tíkið úttan blóðsúthellan! Tað ljóðar ótrúligt. Men sattu er tað. Hvussu kann tilfíkt henda, verður spurt kring um allan heimin. Ófatiligt fyrri tey, ið ikki kenna umstøðurnar, men ikki so ófatiligt hjá teim, sum kenna viðurskiptini, sum tey hava verið í Eysturriki og Týsklandi — særliga síðan verðaldarbardagan mikla.

Verðaldarkriggið fekk ein friðarsáttmála landanna millum, sum er ein hin órættvísasti, ið nákrantíð er skrivaður.

Hesin sáttmáli var so stalt eingin friðargrundvøllur, men heldur ein helvitismaskína, ein sprengikúttur undir øllum framtíðarstarvi ríkjanna fyrri friði.

Hitt frekasta órættvísi av Versaillesmenjuni var knúskanin av Týsklandi. Hóast fólk ið í hesum landi hevði brotið av sær keisaraveldið og í stórum meirluta erklað seg sum hatari av kríggi, kundu teir stóru sigurs-harrarnir í tí bert síggja hin arga brotsmannin, ið skuldi knektast og skerjast, so hann aldri skuldi reissa hovið aftur, men í allangari framtíð træla fyrri teir sigrandi.

Hesin harðvilji, henda hevndarstöða yvir fyrri tí tapandi Týsklandi gjordi ikki einans figgarligt herverk inná tað, men Týskland varð eisini tjóðskaparligt valdtíkið.

Hetta seinasta kundi eingin Týskari tola.

Rinda ovurstóra kríggssbót, missa koloniar, síggja kríggss-flotan verða saktan, fáa vápn-aðludur og vápnasmíður oyð-lagdar, at noyðast at skriva frá sær rættin til at kríggssdubba seg, alt hetta og meiri aftrat kundu Týskararnir kanska funnið seg í. Men hoggid, ið varð lagt á teirra tjóðskaparrætt at liva sum eitt sameint fólk — tað orkaði eingin Týskari at tola. Hvor einasti ein teirra knýtti nevan í lummum móti hesum ræðuliga órætti, ið gjordur var teimum.

Hetta herviliga tjóðskaparliga brotsverk teirra sigrandi var:

1) At við Rínanna varð ein parturin av Týskarum skorin frá móðurlandinum,

2) at annar parturin av Týskarum varð klínður uppí tað nýggja polska ríkið,

3) at triði parturin av teirri týski tjóðini, ið hevði verið í útlegg í Eysturriki-Ungarn, í mikla keisararíkinum, við Versaillesstraktatini varð byttur millum av Českoslovakíu og Eysturriki.

10 milliónir av Týskarum,

sum tað skuldi verið ein sjálv-fylgja at lagt til tað stóra tyska ríkið, setti Versaillesfriðurin í útlegg.

Hesin herviligi órættur er tann óáttomiliga kelda, sum nazistarnir hava oyst eitt ótemjandi hat úr móti Frakland, England og øllum teim sigrandi londum, sum smíðaði Týsklandi træla-lenkjur við Versaillesfriðin 1918.

Hetta hattið er tað eydnast nazistunum at spreingloda við einum í søguni ókendum energi« og handlíkraft til at spreingja trælabondini og samla saman aftur tað tyska fólkíð.

Higartil skilja vit nazistarnar og veita teim eins og øllum tí tyska fólkunum okkara samkenslu og forstáls. Høvuðspunktið hjá teim eysturriksku socialdemokratunum var sum kunnugt sameining av øllum tí tyska fólkunum.

So langt kunnu vit skilja ta nazistisku orsluna.

Men tá ið vit kortini megna vera millum teirra, sum síggja hin stórsta verðaldarvandan í nazismuni, eru grundirnar til tess tær somu, sum finga teir eysturriksku socialdemokratarnar at sleppa sameiningaropolitikkunum, so leingi sum nazistarnir søtu við róðið í Týsklandi.

Nazisman forir diktatur í sín-um skildri.

Nazisman er kúgari av øllum frælsi til sjálvstøðuligt andslí, ja, hefur enn til deysstraff fyrri frambær av aðrari enn nazistiskari hugsan.

Nazisman dálkar mannasálina við tí í okkara eygum herviliga spillu: rasuhati og rasuforylgjan. Nazismunar týnan og forfylgjan av jotunum er so grim, at hvat ið hon so avrikar nationalt, tyðir tað einki aftur-í-móti hesi skemdagerð.

Nazisman forfylgir og týnir kultur og andmentan av alheims-týðningi, tá hesin kulturur og henda andsmening ikki ténir teirri nazistisku kríggssørskuni.

Tjóðskaparligt hefur nazisman vunnið Týskarunum næstan alt aftur, sum tapst var:

Danzig er nazifiserað.

Rínáarlendið er afturvunnið.

Eysturrikið er limað inn í tað stóra tyska ríkið.

Eftiri eru Sudeter Týskararnir í Českoslovakíunum.

At Hitlers Týskland hefur í kvittanum á ein ella annan hátt at lima Sudeter Týskararnar inn í tað stóra tyska fólkíð er ivaleyst.

Fyrri hesari Hitlers »aktión« skelvir øll verðin.

Vil Hitler tá sleppa líka so óskælaður sum tá hann tók hinar partarnar av tí tyska fólkunum aftur?

Ellar vilja tá England og Frak-

land leggja uppí við vápnamakt?

— — —
Við einum ótrúligum djavleika og harðskapi hefur Hitler-Týskland beinleiðis »rænt« hitt tyska Rínáarlendið, »Danzig« og hitt tyska Eysturrikið.

Fylgdi nú frælsi og háborin menniskjarættur í fótaferð Hitlers vildu hvor einasti mentar-maður og kvinna heilsa í henda sum nakað av tí stórsta ið er hent í søguni.

Men so er ikki. Hin reina tjóðskapargleðin kámost burtur í ræslu og hati hjá um helm-inginum av teim heimaftur komnu Týskarunum: øllum demokratisk hugsandi, fyrst og fremst socialdemokratunum, sum eru deyðanum ella koncentratiónarforngslunum vísir, um teir ikki sjálvir drepa seg andaliga, og so hjá øllum kristnum og ymsum trúarsamfelogum, ið freista somu lagnu sum socialdemokratar.

Vit kunna úttan at skrogga siga, at fyrri hvørt »heil Hitler«, ið ljóðar rungandi í radio kring heimin frá milliónum av men-niskjum, ljóða innanlanna líka so nógv forbannilsir yvir nazi-veldi.

Hitlers sigursgongd verður so stalt til hin søguliga kanska stórsta sorgarleik í mannættini.

Tað er hin tragiski skuggin aftan fyrri fagnaðar- og festróm-in í einum parti av tí tyska fólkunum.

Spent stöða millum Póland og Litauen.

Síðan 1920 hefur einki diplo-matísk samband verið millum Póland og Litauen. Av og á hava verið smáar ósemjur við landamarkið. Men í hesum døg-um tykist stóðan at vera versnað munarligt. Fyrri nøkrum døgum síðani kom tað til stríð millum hermenn við landamarkið, og 1 polskur soldátur varð dripin.

Polka ríkisstýrið krevur, at Litauen letur pening í viðurgjald fyrri hin dripna hermanning, sendur gesant til Warszawa, men hitt stórsta kravíð er tó, at Litauen skal lata Póland fáa eitt stórt landstreki við eini havn.

Ríkisstýrið í Litauen er lítið fyrri at fáa í lag semju, og um tað ikki sigur seg frá — sum talan er um — og letur aðrar menn koma til ræðið, sum eru sinnadír til at fáa semju í lag í friði, so sær ikki betur út, enn at kríggj brestur á.

Spania.

Ílla hefur gingist fólkaflokk-inum í Spania hesa síðstu tíðina. Franco hefur gjørt hitt stóra álópið, ið talað hefur verið um leingi, og fólkaflokkurin má víkja. 700 kvadratkilometrar hava uppreisarnemur tikið á Aragónfront-inum. Og um ríkisstjórnin ikki í bræði kann fáa loyvi at keypa tey vápn, teim torvar, sær ikki betur út, enn teir skjótt verða heilt og aldeilis við undirlutan.

Týskland hefur sent Franco 30.000 hermenn og ein hóp av farmaskipum við kríggssútgjerd. Eisini Italia hefur sent hóp-in av hermonnum; men Ongland vil stóðugt halda seg til ikki-upplæggingar politikkinn, og Frak-land torir væl einki einsamalt.

Rusland

hefur boðið stórlondunum við undantaki av Týsklandi og Ita-lia til samráðingar um støðuna í Miðeuropa.

Frakland — fyrri hvørs stýri Leon Blum nú aftur stendur á odda — sigur seg at vera fyrri eini slíkari samráðing. U. S. A. vil ikki verða við; teir óttast fyrri, at ein slík samráðing skal bera móti einum bindandi felagsskapi landanna millum sum luttaka, og vil ikki standa hefi, um kríggj brestur á. — Ongland undir sínum konservativa stýri er eins jánkasligt í hesum sum í øllum stórmálum, sum ligið hava fyrri tey síðstu árin. Teir fara helst eisini at siga seg undan.

Ymisk tíðindi.

180 milliónir geva 30 í reinvinnu.

Seks danskir bankar hava í 1937 vunnið í reinvinnu 30 mill. uppá 180 mill. í aksíukapital. Meðalágðin til aktíuerarnar er 15 pCt. Í fjór var ágóðin 10 pCt.

11 aksíufeløg vinna meir enn partapeningin aftur í 3 ár.

Næstan hvørt kvöld í mars hoyra vit tíðindi um hvussu óføra væl industriurin í Dan-mark hefur klárað seg í ár.

Sum eitt dømi kann nevast, at 11 partafeløg við einum aksíu-kapitali uppá 43 milliónir hava í 3 tey seinastu árin lagt í til-taksgrunnin um 43 milliónir og bytt út til aktíuerarnar um 10 milliónir. Harafturat kemur so tann óføra »lantíema« og stórar 3—4 mill. avskrivningar.

10—25 pCt.

geva skipafelögin í Danmark í ár.

Fraktírnar hava verið óførar í ár. Úrslitið er eisini har eftir. Tað frættist at feløg hava bytt út til aktíuerarnar upp til 25 pCt. og samstundis ókt tiltaks-grunnin við fleirfalt so stórum peningi og avskrivnað ríkiligt.

Slíkt er annað enn undirskots-vinnulívið hjá okkum.

Men hví kundi P/f Skipafel-agið ikki víðkað sítt virkið?

Tíðindi.

Frelsens Hær.

Sondag Kl. 11 Helligheds-møde. Kl. 2 Sondagsskole. Kl. 5 Vaglet (hvis Regn, i Lokalet). Kl. 6 Børnemøde. Kl. 8,15 Frel-sesmede med Soldaterindvielse. Tirsdag og Fredag offentlige Møder.

Íslandsfiskiskapurin.

Enn hefur einki borið til á Suðurlandinum fyrri snoriskipp-um. Vit hava frætt, at skip ið roynt hava á Bankunum og í

P/f Havnar Timburhandil

Udbytte for Aaret 1937, 5 pCt., kan hæves paa Selskabets Kon-tor.

Sjúkrakassin

hefur aðalfund leygarkvöldið 26. mars kl. 8 í Loguni við hesi fundarskrá:

- 1) Formaðurin greiður frá virk-inum í farna árinum.
- 2) Roknskapurin verður fram-lagdur til góðkenningar.
- 3) Val av 3 nevndarlimum og 1 tiltaksmanni.
- 4) Val av 1 granskoðara og 1 tiltaksmanni.
- 5) Lógirnar.
- 6) Ymist.

Havn, 18. mars 1938.

Nevndin.

Roknskapurin er til skjals hjá kassameistarunum.

Begravilsiskassin

hefur aðalfund beint aftaná at sjúkrakassaaðalfundurin er liðugur.

Fundarskráin er tann sama sum omanfyri við tí undantaki, at punkt 5 er ikki við.

Faksafloa eru at kalla púra sor. Sjógvurin er enn hvítur sum mjólkurvatn, og tá so stalt er, ber ikki til. Tey forøysku garn-skipini hava tó veitt nakað teir seinastu dagarnar vestur úr Reykjanesi, upp í 1700 í tali uppá dagin — hetta er væl meir enn oyggjarbátarnir hava fingið. Trolarin »Skálshave« hevði miðvikukvöldið 70 tons, harav vóru tó 25 tons av upsu, og 27 fot av lýsi. Hann kann væntast heim fyrst í næstu viku.

Til Lofoten.

»Maria« fór mánadagin av Vági til Lofoten. »Gracie«, ið úttan úrslit hefur roynt 3 dagar á Bankanum fór av Vági — eisini til Lofoten.

Sjónleikur.

Í annaðkvöld verður í Sjón-leikarhúsinum sýndir leikurin »Kerleiki« av Gustav Wied í forøyskari umseting av C. Holm Isaksen. Hesin leikur, ið sýndir varð í 1919, er ógvuliga skemti-iligur.

Rættleiðing.

Í lýsingini hjá M. P. Jacobsen í síðsta blað var av mógávum komið at standa: den praktiske Mal-ing. Tað skuldi staðið: plastiske Maling.

Trolararnir.

Sunnur morgunin tíðliga komu trolararnir »Tór I« og »Stella Argus« (Grunningur) á Havnina. Longu miðvikukvöldið fór »Stella Argus« avstað at royna. Hósdagin komu italiatrolarar-nir, sum Johs. Árting og Morten Johannesen skulu forá, á Havnina, her teir liggja enn. Baturin, sum hin fyrrnevndi forur, eitur »Anguilla«, og hin eitur »Tunno«. Heimstað teirra er Trieste.